

วิธีคำนวณการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นลักษณะการวิจัยแบบเชิงทดลองซึ่งจำลองขึ้นด้วยการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้เทคนิคมอนติคาร์โล ซิมูเลชัน (Monte Carlo Simulation) เพื่อหาผลสรุปในการเปรียบเทียบวิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์ (ค่าเฉลี่ยประชากร ; μ) ด้วยวิธีแชนเชิน-เฮอรัวิทซ์ และวิธีเอล-บาดรี เมื่อมีการไม่ตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ มีวิธีคำนวณการวิจัยเป็นไปตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้คือ

3.1 การวางแผนการทดลอง

3.1.1 สร้างประชากรให้มีการแจกแจงแบบปกติ การแจกแจงที่ใกล้เคียงปกติ เช่น การแจกแจงแบบโลจิสติก และการแจกแจงแบบไม่ปกติ เช่น การแจกแจงแบบเอกซ์โปเนนเชียล

3.1.2 ในแต่ละการแจกแจงของประชากรนั้น สร้างลักษณะของประชากรออกเป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะของประชากรที่เป็น นอนเซ็นซิฟ พอพิวเลชัน และลักษณะของประชากรที่เป็น เซ็นซิฟ พอพิวเลชัน กล่าวคือ

3.1.2.1 สำหรับ นอนเซ็นซิฟ พอพิวเลชัน สร้างลักษณะประชากร โดยให้เครื่องคอมพิวเตอร์ ลุ่มตัวเลขออกมาตามลักษณะการแจกแจงแบบต่าง ๆ ดังกล่าว ให้มีขนาดเท่ากับ 2,000 ($N = 2,000$)

3.1.2.2 สำหรับ เซ็นซิฟ พอพิวเลชัน สร้างลักษณะประชากรโดยให้เครื่องคอมพิวเตอร์ ลุ่มตัวเลขออกมาตามลักษณะการแจกแจงแบบต่าง ๆ ให้มีขนาดเท่ากับ 5,000 แล้วคัดเรียงตัวเลขที่ลุ่มได้ (ที่สร้างขึ้นมา) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก และแบ่งตัวเลขที่เรียงแล้วออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีค่าของข้อมูลน้อยกับกลุ่มที่มีค่าของข้อมูลมาก โดยกำหนดสัดส่วนของกลุ่มข้อมูลที่เรียงแล้วดังต่อไปนี้

ให้กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่มีค่าของข้อมูลน้อย เช่น กลุ่มที่มีรายได้น้อย โดยกำหนดสัดส่วนเป็น 40% 50% และ 60% ของขนาดประชากรขนาด 5,000 หน่วย ตามลำดับ

ให้กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่มีค่าของข้อมูลมาก เช่น กลุ่มที่มีรายได้อ่าง โดยกำหนดสัดส่วนเป็น 60% 50% และ 40% ของขนาดประชากรขนาด 5,000 หน่วย ตามลำดับ

3.1.3 ในแต่ละลักษณะของประชากร ค่ารวมค่าประมาณของค่าเฉลี่ยของประชากร ($\bar{x}_i$) และค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยที่ได้จากจำนวนชุดตัวอย่างหลาย ๆ ชุด ($V(\bar{x}_{ij})$) เมื่อ $i = 1$ หมายถึง วิธธีแอนเชิน-เออร์วิทซ์ $i = 2$ หมายถึง วิธธีเอล-บาดรี $j = 1, 2, \dots, IREP =$ จำนวนชุดตัวอย่าง กล่าวคือ

3.1.3.1 สำหรับลักษณะประชากรที่เป็นนอนเซ็นซิทีฟ พอพิวเลชัน ค่ารวม $\bar{x}_i$, $V(\bar{x}_{ij})$; $i = 1, 2$; $j = 1, 2, \dots, IREP$ ทั้ง 2 วิธธี คือ วิธธีแอนเชิน-เออร์วิทซ์และวิธธีเอล-บาดรี ที่สั่งแบบลอบตามทางไปรษณีย์ 3 ครั้ง ($L = 3$)

3.1.3.2 สำหรับลักษณะประชากรที่เป็น เซ็นซิทีฟ พอพิวเลชัน ค่ารวม $\bar{x}_i$, $V(\bar{x}_{ij})$; $i = 1, 2$; $j = 3$ ชุด โดยที่

ให้กลุ่มที่ 1 ค่ารวมค่าประมาณต่าง ๆ ดังนี้คือ

- โดยวิธธีแอนเชิน-เออร์วิทซ์ ค่ารวม $\bar{x}_1$, $V(\bar{x}_{1j})$
- โดยวิธธีเอล-บาดรี ค่ารวม $\bar{x}_2$, $V(\bar{x}_{2j})$

เมื่อทำการสั่งแบบลอบตามทางไปรษณีย์ 3 ครั้ง

ให้กลุ่มที่ 2 ค่ารวมค่าประมาณต่าง ๆ ดังนี้คือ

- โดยวิธธีแอนเชิน-เออร์วิทซ์ ค่ารวม $\bar{x}_1$, $V(\bar{x}_{1j})$
- โดยวิธธีเอล-บาดรี ค่ารวม $\bar{x}_2$, $V(\bar{x}_{2j})$

เมื่อทำการสั่งแบบลอบตามทางไปรษณีย์ 3 ครั้ง

3.1.4 นำค่า $V(\bar{x}_{ij})$ เมื่อ $i = 1$ หมายถึง วิธธีแอนเชิน-เออร์วิทซ์ , $i=2$ หมายถึงวิธธีเอล-บาดรี และ $j = 1, 2, \dots, IREP =$ จำนวนชุดตัวอย่าง เปรียบเทียบกัน

ในลักษณะของประชากรทั้ง 2 ลักษณะ

3.2 วิธีทดลอง

เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ภาษาฟอร์แทรน 4 (FORTRAN IV) ซึ่งใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ IBM 370/3031 เพื่อสร้างข้อมูลให้เป็นไปตามแผนการทดลอง และคำนวณค่าประมาณต่าง ๆ ของทั้ง 2 วิธีคือ แอนเซ็น-เซอร์วิทซ์ และวิธีเอล-บาดรี ด้วยเทคนิคมอนติคาร์โล ตามลำดับดังนี้คือ

3.2.1 สร้างข้อมูลเพื่อให้เป็นไปตามการแจกแจงของประชากร

3.2.1.1 สร้างตัวเลขสุ่มให้มีการแจกแจงแบบสม่ำเสมอ

การสร้างตัวเลขสุ่มโดยใช้วิธี Multiplication Congruential

กล่าวคือ

$$\text{กำหนดให้ } R_i = R_{i-1} (2^p + K) \text{ mod } (2^{31}) \dots\dots\dots (1)$$

เมื่อ P เป็นค่าตัวเลขตั้งแต่ 3 ถึง 30

K เป็นจำนวนเต็ม

R_0 เป็นค่าเริ่มต้นซึ่งเป็นจำนวนเต็ม

ตัวเลขสุ่มที่มีการแจกแจงแบบสม่ำเสมอ ซึ่งมีค่าระหว่าง 0 และ 1 หาได้จาก

$$U_i = \frac{R_i}{(2^{31}-1)} \dots\dots\dots (2)$$

โปรแกรมย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวเลขสุ่มนี้คือ

```

SUBROUTINE RANDU(IX , IY, YFL)
  IY = IX * 65539
  IF (IY) 5, 6, 6
5  IY = IY + 2147483647 + 1
6  YFL = IY
  YFL = YFL* 0.4656613E-09
  IX = IY
  RETURN
END

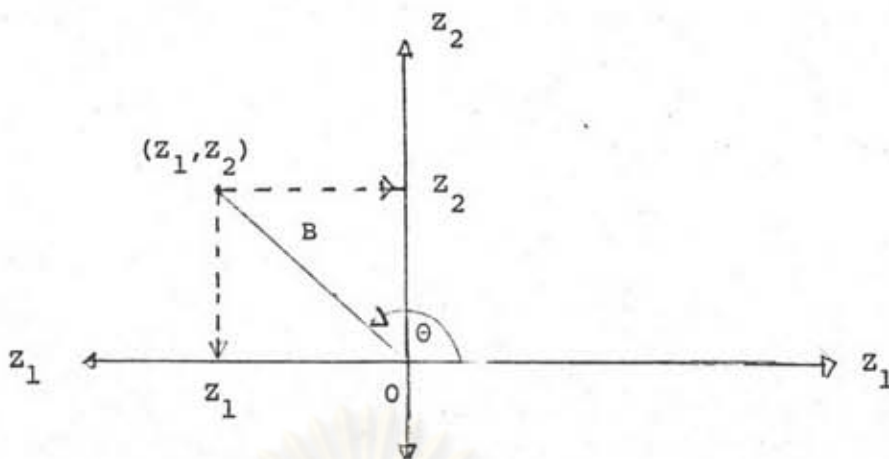
```

3.2.1.2 แปลงตัวเลขสุ่ม ให้มีการแจกแจงแบบปกติ แบบใกล้เคียงปกติ และการแจกแจงแบบไม่ปกติ โดยใช้วิธีดังต่อไปนี้

3.2.1.2.1 การสร้างตัวเลขสุ่มให้มีการแจกแจงแบบปกติที่มีค่าเฉลี่ย 0 และความแปรปรวน 1

โปรแกรมย่อยที่ใช้ในการสร้างการแจกแจงแบบปกติในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้เทคนิค ไตรรงค์ ทรานส์ฟอร์มเมชัน (Direct Transformation) ของ Box-Muller (1958 : 610-611) ซึ่งจะใช้จำนวนคู่ของตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติที่มีค่าเฉลี่ย 0 และความแปรปรวน 1 ซึ่งแต่ละคู่จะเป็นอิสระต่อกัน

พิจารณา ตัวแปร Standard Normal Random Variables 2 ตัวคือ Z_1 และ Z_2 ซึ่งเขียนเป็นรูป Polar Coordinates ได้ดังนี้

$$\left. \begin{aligned} \text{เมื่อ } z_1 &= B \cos\theta \\ z_2 &= B \sin\theta \end{aligned} \right\} \dots\dots\dots (3.2.1.2.1.1)$$

และ $B^2 = z_1^2 + z_2^2$ มีการแจกแจงแบบโค-สแควร์ ที่มีจำนวนองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 2 หรือมีการแจกแจงแบบ เอ็กซ์โปเนนเชียลที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ดังนั้นรัศมี B หาได้ดังนี้

จาก $\text{Gam} \left(\frac{k}{2}, \frac{1}{2} \right) \sim \lambda^2(k)$

$\therefore \text{Gam} \left(1, \frac{1}{2} \right) \sim \lambda^2(2)$

แต่ $\text{Gam} (1, \lambda) \sim \exp(\lambda) \sim \exp\left(\frac{1}{2}\right)$

จาก การแจกแจงแบบเอ็กซ์โปเนนเชียลฟังก์ชันความหนาแน่นคือ

$$f(x) = \begin{cases} \lambda e^{-\lambda x}, & x \geq 0 \\ 0, & x < 0 \end{cases} \text{ เมื่อ } x = B^2$$

$$\therefore F(x) = \int_0^x f(t) dt = \begin{cases} 1 - e^{-\lambda x}, & x \geq 0 \\ 0, & x < 0 \end{cases}$$

และ $E(x) = \frac{1}{\lambda} = 2$

ให้ $F(x) = R_1$ บนช่วงของ x

$$\therefore 1 - e^{-\lambda x} = R_1$$

$$e^{-\frac{1}{2}x} = 1 - R_1$$

$$\therefore x = -2\ln(1-R_1) \quad \dots\dots\dots (3.2.1.2.1.2)$$

เรียกสมการ(3.2.1.2.1.2) ว่าเป็น A Random Variate Generator for the Exponential Distribution หรือ

$$x = F^{-1}(R_1)$$

แทนค่า $1 - R_1$ ด้วย R_1 จะได้เป็น

$$x = B^2 = -2\ln R_1 \quad \dots\dots\dots (3.2.1.2.1.3)$$

เพราะว่า $1 - R_1$ และ R_1 มีการแจกแจงแบบ $U(0,1)$ เหมือนกันและจากสมการ (3.2.1.2.1.3)

$$B = (-\ln R_1)^{1/2} \quad \dots\dots\dots (3.2.1.2.1.4)$$

สำหรับมุม θ จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 2π

ให้ $\theta \sim U(0,2\pi)$ และ B และ θ เป็น Mutually Independent

จากสมการ (3.2.1.2.1.1) และ (3.2.1.2.1.4)

$$\left. \begin{aligned} Z_1 &= (-2\ln R_1)^{1/2} \cos(2\pi R_2) \\ Z_2 &= (-2\ln R_1)^{1/2} \sin(2\pi R_2) \end{aligned} \right\} \quad \dots\dots\dots (3.2.1.2.1.5)$$

โดยที่ Z_1 และ Z_2 จะเป็นการ Generating two Independent Standard Normal

Variates Z_1 และ Z_2 จาก Two Independent Random Number R_1 และ R_2

โปรแกรมย่อยที่ใช้คือ

```

SUBROUTINE NORM(ISEED, SIGMA, MEAN, ZZ)
REAL MEAN
DATA PI/3.14159/, L1/0/
IF (L1.EQ. 1) GOTO 10
CALL RANDU(ISEED, IYY, YYFL)
RONE = YYFL
CALL RANDU(ISEED, IYY, YYFL)
RTWO = YYFL
ZONE = SQRT (-2* ALOG(RONE))*COS(2*PI*RTWO)
ZTWO = SQRT (-2* ALOG(RONE))*SIN(2*PI*RTWO)
ZZ = ZONE*SIGMA + MEAN
L1 = 1
RETURN
10 ZZ = ZTWO*SIGMA+MEAN
L1 = 0
RETURN
END

```

ผลจากการเขียน SUBROUTINE NORM (ISEED, SIGMA, MEAN, ZZ) เมื่อ SIGMA และ MEAN เป็นพารามิเตอร์ 2 ตัว ซึ่งกำหนดค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าเฉลี่ยประชากร เป็นค่าที่ส่งมาจากโปรแกรมหลัก (Main Program) ส่วนผลลัพธ์คือค่า ZZ ซึ่งเป็นตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ MEAN และความแปรปรวนเท่ากับ $(\text{SIGMA})^2$

3.2.1.2.2 การสร้างตัวเลขสุ่มให้มีการแจกแจงแบบโกล์-
เคียงปกติ เช่น การแจกแจงแบบโลจิสติก

การแจกแจงแบบโลจิสติกมีฟังก์ชันความหนาแน่น

(p.d.f) ดังนี้

$$f(x) = \frac{1}{\beta} \frac{e^{-\frac{(x-\alpha)}{\beta}}}{\left[1 + e^{-\frac{(x-\alpha)}{\beta}}\right]^2}, \quad -\infty < x < \infty$$

การสร้างการแจกแจงแบบโลจิสติก จะใช้วิธี Inverse Transformation ซึ่งแสดงได้ดังนี้

$$\begin{aligned} F(x) &= \int_{-\infty}^x f(t) dt, \quad -\infty < x < \infty \\ &= \int_{-\infty}^x \frac{e^{-\frac{(t-\alpha)}{\beta}}}{\beta \left[1 + e^{-\frac{(t-\alpha)}{\beta}}\right]^2} dt \\ &= \int_{-\infty}^x \frac{e^{-\frac{(t-\alpha)}{\beta}}}{\left[1 + e^{-\frac{(t-\alpha)}{\beta}}\right]^2} d\left(\frac{t-\alpha}{\beta}\right) \\ &= \int_{-\infty}^x \frac{d \cdot e^{-\frac{(t-\alpha)}{\beta}}}{\left[1 + e^{-\frac{(t-\alpha)}{\beta}}\right]^2} \\ &= \int_{-\infty}^x \frac{d\left[1 + e^{-\frac{(t-\alpha)}{\beta}}\right]}{\left[1 + e^{-\frac{(t-\alpha)}{\beta}}\right]^2} \end{aligned}$$

$$= \frac{1}{\left[1 + e^{-\frac{(x-\alpha)}{\beta}} \right]}$$

$$\therefore F(x) \cdot \left[1 + e^{-\frac{(x-\alpha)}{\beta}} \right] = 1$$

$$e^{-\frac{(x-\alpha)}{\beta}} = \left[\frac{1}{F(x)} - 1 \right] = \frac{1 - F(x)}{F(x)}$$

$$\therefore x = \alpha + \beta \left[\ln(F(x)) - \ln(1-F(x)) \right]$$

หรือ $x = \alpha + \beta \left[\ln(YFL) - \ln(1-YFL) \right]$ เมื่อ YFL มีการแจกแจงแบบสม่ำเสมอ

$U(0, 1)$

เขียนเป็นโปรแกรมย่อยได้ดังนี้

SUBROUTINE LOGIS(ALPHA, BETA, ZZ, SIGMA, MEAN)

REAL MEAN

CALL RANDU (ISEED, IY, YFL)

W = ALOG(YFL) - ALOG(1-YFL)

ALPHA = MEAN

BETA = 1.7320*SIGMA/3.14159

ZZ = ALPHA + W*BETA

RETURN

END

เมื่อ ALPHA (α) และ BETA (β) เป็นพารามิเตอร์ 2 ตัว
 ซึ่งกำหนดค่าเฉลี่ยเท่ากับ α และความแปรปรวน เท่ากับ $\frac{1}{3} (\Pi)^2 (\beta)^2$ โดยที่ค่าเฉลี่ย
 และค่าความแปรปรวน ($(\text{SIGMA})^2$) ส่งมาจากโปรแกรมหลักและผลลัพธ์คือค่า $ZZ = \alpha$
 $+ \beta [\ln(YFL) - \ln(1-YFL)]$ ซึ่งเป็นตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบโลจิสติกที่มีค่าเฉลี่ย = α
 และความแปรปรวน = $\frac{1}{3} \Pi^2 \beta^2$

3.2.1.2.3 การสร้างตัวเลขสุ่มให้มีการแจกแจงแบบไม่ปกติ

เช่น การแจกแจงแบบเอ็กซ์โปเนนเชียล

การแจกแจงแบบเอ็กซ์โปเนนเชียลมีฟังก์ชันความ

หนาแน่น (p.d.f) ดังนี้

$$f(x) = \frac{1}{\beta} e^{-x/\beta}, \quad x \geq 0$$

การสร้างการแจกแจงแบบเอ็กซ์โปเนนเชียลจะ

ใช้วิธี Inverse-Transformation ซึ่งแสดงได้ดังนี้

$$F(x) = \int_0^x f(t) dt, \quad x \geq 0$$

$$= \int_0^x \frac{1}{\beta} e^{-t/\beta} dt$$

$$= - \int_0^x e^{-t/\beta} d(-t/\beta)$$

$$= - [e^{-t/\beta}]_0^x$$

$$= 1 - e^{-x/\beta} = R$$

Inverse Transformation ในที่นี้คือ

$$1 - R = e^{-x/\beta}$$

โดยที่ $(1-R)$ ยังเป็นเลขลุ่มที่มีการกระจายแบบส่ว่าเล่อม ซึ่งมียอบเขตจำกัดคือ $(0, 1)$ ดังนั้นจึงอาจแทน $1 - R$ ด้วย R และสมการข้างต้นจะเปลี่ยนเป็น

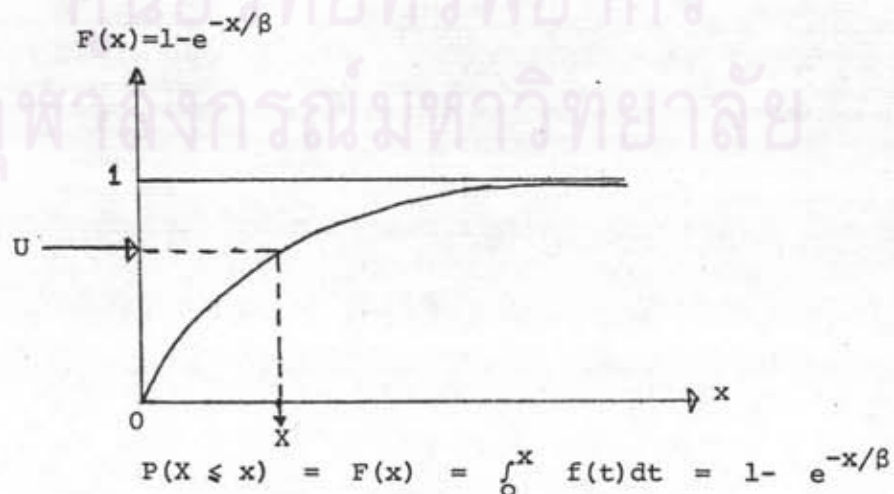
$$R = e^{-x/\beta}$$

$$x = -\beta \ln R \quad \dots\dots\dots (1)$$

ดังนั้น $F^{-1}(R) = -\beta \ln R = x$

ดังนั้น วิธีการหาเลขลุ่มที่มีการกระจายแบบเอ็กซ์โปเนนเชียล จึงต้องหาเลขลุ่มที่มีการกระจายแบบส่ว่าเล่อม (R) ขึ้นก่อน แล้วหาเลขลุ่มที่มีการกระจายแบบเอ็กซ์โปเนนเชียล โดยใช้สมการ (1)

และแสดงวิธี Inverse-Transformation ซึ่งจะสร้างตัวเลขลุ่มให้มีการแจกแจงแบบเอ็กซ์โปเนนเชียล โดยใช้รูปภาพดังนี้

โปรแกรมย่อย ที่ใช้คือ

```

SUBROUTINE EXPO(ISEED, MEAN, XX)
REAL MEAN
CALL RANDU(ISEED, IY, YFL)
XX = MEAN*ALOG(YEL)
RETURN
END

```

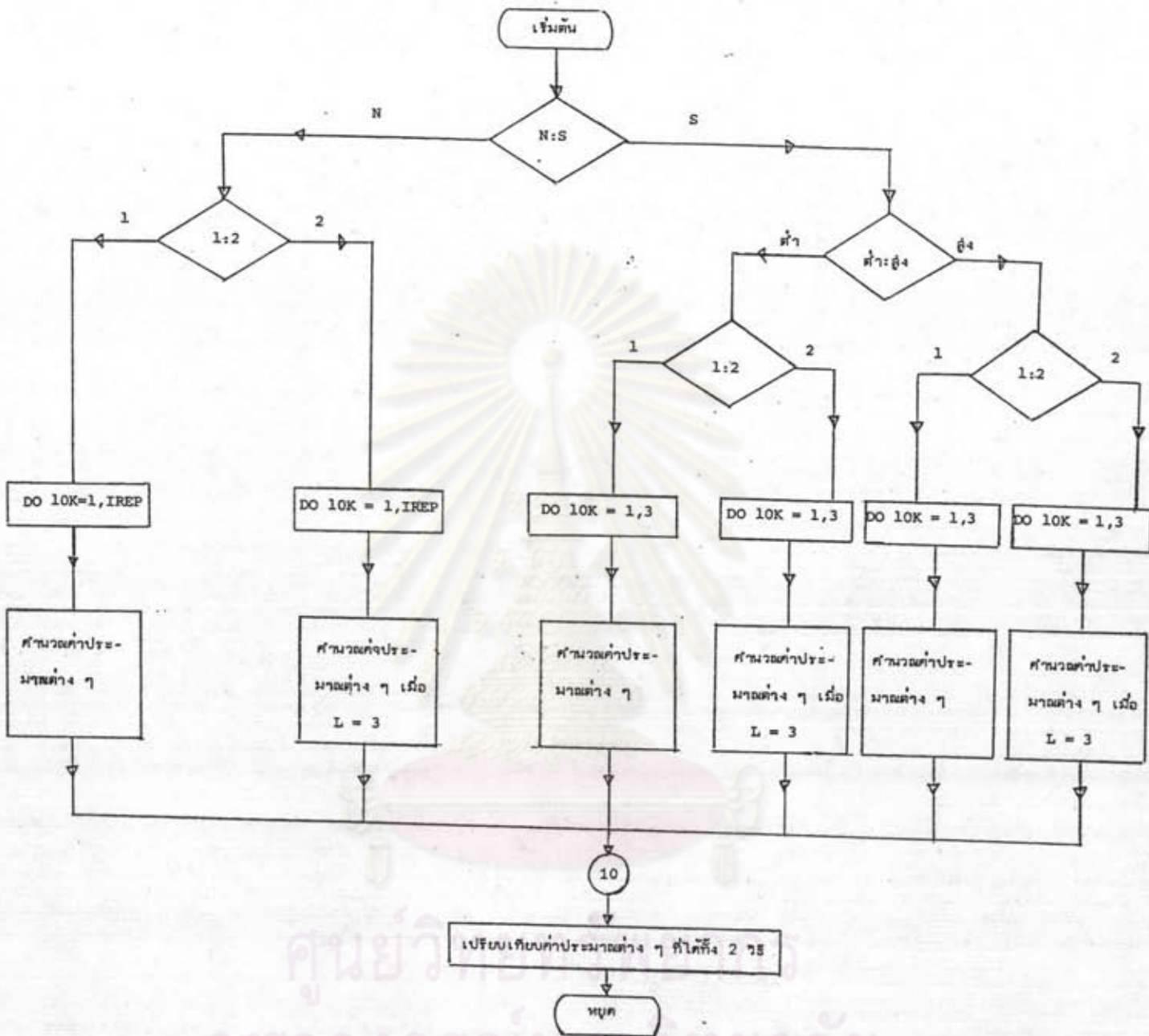
ผลจากการเขียน SUBROUTINE(ISEED, MEAN, XX) เมื่อ
 $MEAN = \beta$ โดยที่ MEAN เป็นค่าที่ส่งมาจากโปรแกรมหลัก ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของประชากร
 ผลลัพธ์คือค่า XX ซึ่งเป็นตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบเอ็กซ์โปเนนเชียลที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
 β และความแปรปรวนเท่ากับ β^2

3.2.2 ในแต่ละการแจกแจงของประชากร สร้างประชากรออกเป็น 2 ลักษณะคือ
 นอนเซ็นซิฟ พอพิวเลชัน และเซ็นซิฟ พอพิวเลชัน และคำนวณค่าประมาณต่าง ๆ ทั้ง 2
 วิธี ซึ่งเขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังแสดงขั้นตอนการก่อสร้างลักษณะของประชากรและการคำนวณค่าประมาณถึง 2 ร้อย

ศูนย์วิจัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังที่ 3

หมายเหตุ

- N หมายถึง นอนเซ็นสิทีฟ พหุคูณเลขอื่น
- S " เซ็นสิทีฟ พหุคูณเลขอื่น
- 1 " ทรัพย์สินของ แอนเซ็น-เออร์วิทซ์
- 2 " ทรัพย์สินของ เอล-บาศร์
- ค่า " กลุ่มของเซ็นสิทีฟ พหุคูณเลขอื่น ที่มีค่าของข้อมูลค่า (เช่นพวกที่มีรายได้น้อย)
- คู่4 " กลุ่มของเซ็นสิทีฟ พหุคูณเลขอื่นที่มีค่าของข้อมูลคู่4 (เช่นพวกที่มีรายได้น้อย)
- IREP " จำนวนซ้ำ หรือจำนวนชุดตัวอย่างซึ่งคำนวณตาม C.V ของประชากรที่สร้างขึ้น

จากแผนผังที่ 3 อธิบายโดยอาศัยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ดังนี้

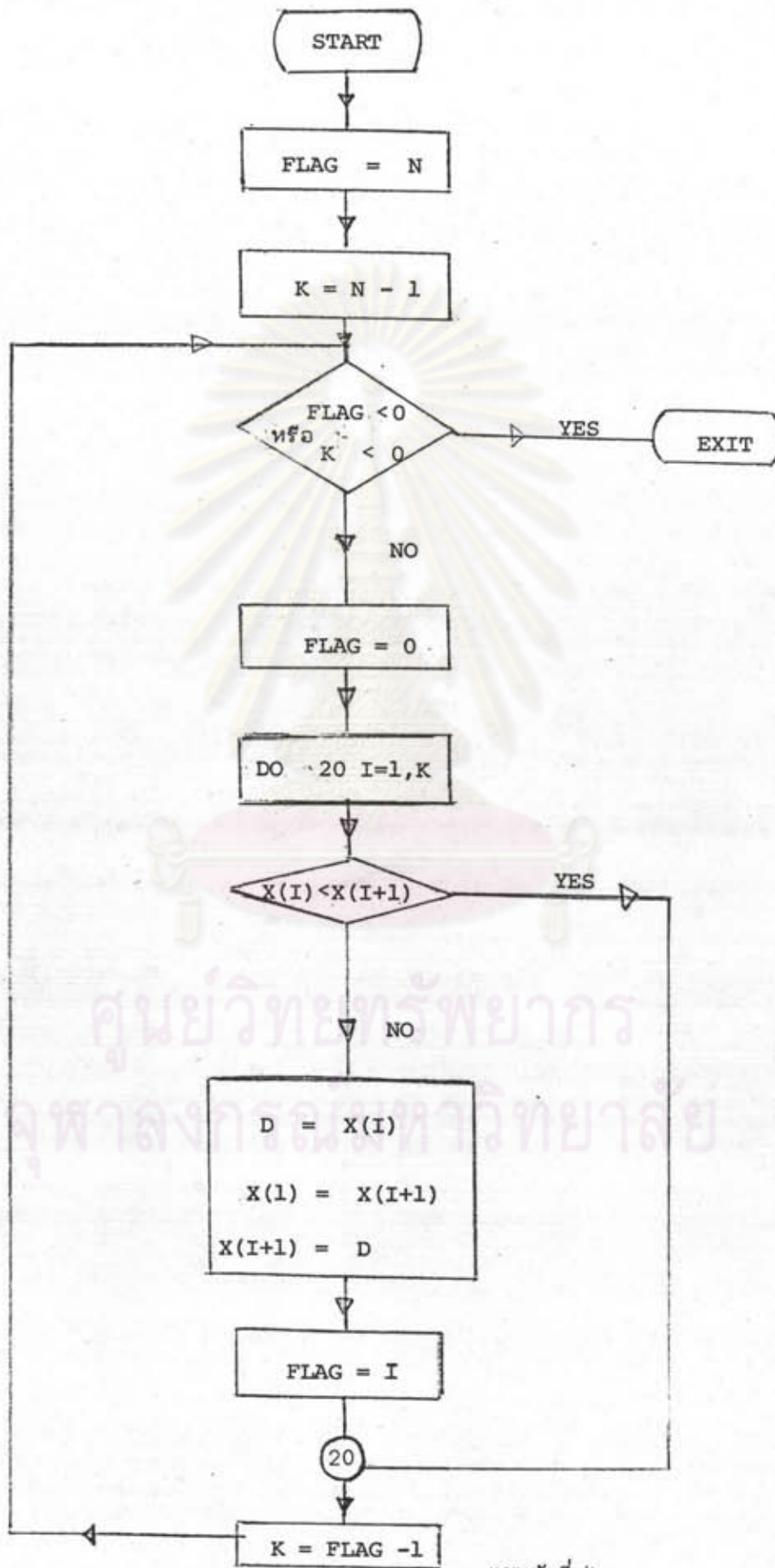
3.2.2.1 การสร้างลักษณะประขากรให้มีลักษณะเป็น นอนเซ็นซิกพ พหพิวเลชันนั้นคือ การสร้างข้อมูลออกมาตามลักษณะการแจกแจงแบบต่าง ๆ โดยอาศัย SUBROUTINE NORM, SUBROUTINE LOGIS และ SUBROUTINE EXPO ซึ่งเมื่อสร้างข้อมูลออกมาโดยลุ่มตามลักษณะการแจกแจงแบบต่าง ๆ แล้วจะไม่เรียง (SORT) ข้อมูล

3.2.2.2 การสร้างลักษณะประขากรให้มีลักษณะเป็นเซ็นซิกพ พหพิวเลชันนั้นคือ การสร้างข้อมูลออกมาตามลักษณะการแจกแจงแบบต่าง ๆ เสียก่อน แล้วจึงคัดเรียงข้อมูลที่ได้น้อยไปหามาก โดยใช้โปรแกรมการ SORT ซึ่งมีหลักการดังนี้

การเรียง (SORTING) ข้อมูลใช้วิธีบับเบิลซอร์ท (Bubble Sort) โดยเรียงจากค่าน้อยไปหาค่ามาก ซึ่งเขียนแผนผัง แสดงตรรกวิธีของวิธีการคัดเรียงข้อมูลที่เรียกว่า "บับเบิลซอร์ท" ดังนี้

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังแสดงขั้นตอนการเรียงข้อมูลโดยวิธีบับเบิลซอร์ท

หมายเหตุ

- (1) I คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมดที่จะนำมาจัดเรียง
- (2) X คือ ค่าของข้อมูล

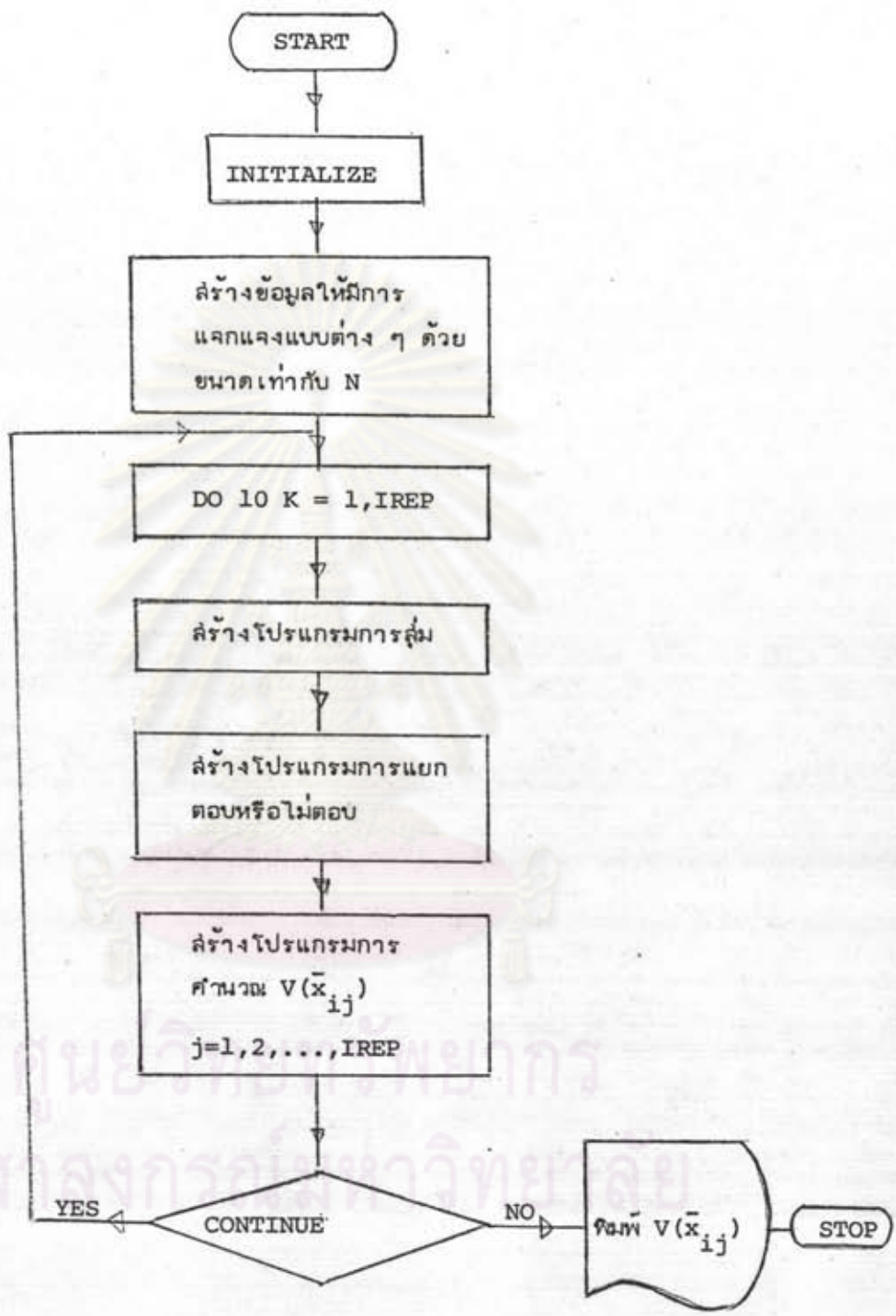
หลังจากที่เรียงข้อมูลแล้ว จึงแยกข้อมูลที่เรียงแล้วออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มของข้อมูลที่มีค่าน้อยกับกลุ่มของข้อมูลที่มีค่ามาก โดยกำหนดตามสัดส่วนที่กำหนดให้คือ 40% 50% และ 60% ของขนาดประชากร 5,000 หน่วย

3.2.2.3 สำหรับการคำนวณค่าประมาณต่าง ๆ ของแต่ละวันนั้น เขียนเป็นแผนผังการเขียนโปรแกรมได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังการคำนวณค่าประมาณต่าง ๆ ในแต่ละวิธี

แผนผังที่ 5

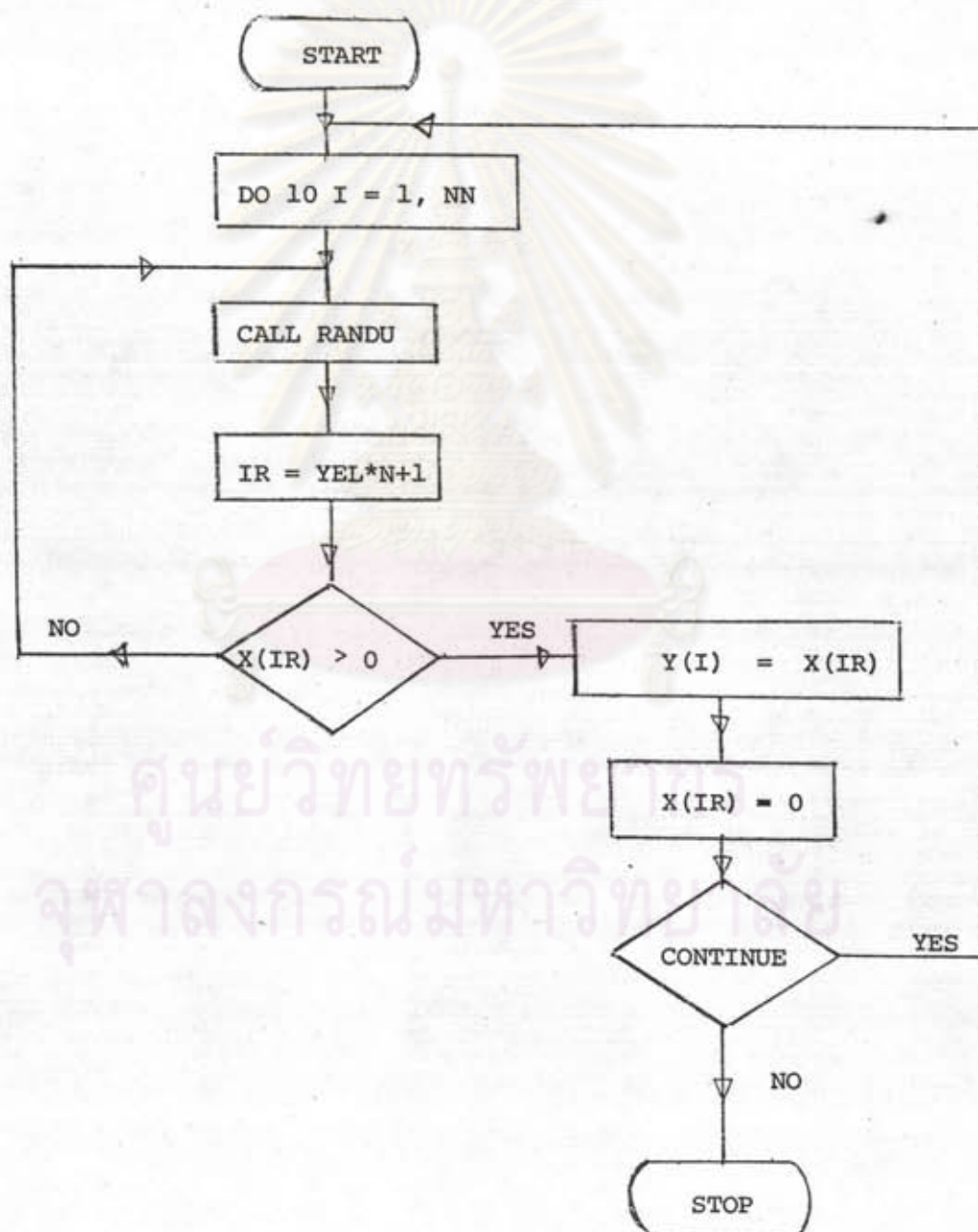
จากแผนผังที่ 5 อธิบายรายละเอียดของโปรแกรมต่าง ๆ ดังนี้

3.2.2.3.1 โปรแกรมการสุ่ม (Sampling Program)

อาศัยหลักของการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแบบไม่ใส่

คืน ซึ่งเขียนเป็นแผนผังโปรแกรมดังนี้คือ

แผนผังแสดงขั้นตอนการเขียนโปรแกรมการสุ่ม

หมายเหตุ

- ให้ NN คือ ขนาดตัวอย่างที่ต้องการ
- N คือ ขนาดของประชากรที่ต้องการศึกษา
- YEL คือ ค่าของตัวเลขสุ่มที่มีการแจกแจงแบบสม่ำเสมอ
ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 โดยมาจาก SUBROUTINE
RANDU
- IR คือ ค่าของตัวเลขที่ขึ้นอยู่กับค่า YEL ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 ถึง
N เขียนเป็นสูตรได้คือ $IR = YEL * N + 1$
- X คือ ค่าของตัวเลขของประชากรที่สร้างขึ้นมาให้มีการแจกแจง
แบบต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น
- Y คือ ค่าของตัวเลขของตัวอย่างที่สุ่มได้

จากแผนผังดังกล่าว กรณีที่กำหนดให้ $X(IR) = 0$ นั้นเพื่อให้ตัวเลข
ที่สุ่มไปแล้ว กลับถูกสุ่มอีกครั้งหนึ่ง นั่นคือต้องการให้สุ่มแบบไม่ใส่คืนนั่นเอง และเขียนโปรแกรม
ดังนี้

```

DO 10 I = 1, NN
1 CALL RANDU(ISEED, IY, YFL)
IR = YFL*N+1
IF (X(IR).GT.0) GOTO 11
GOTO 1
11 Y(I) = X(IR)
X(IR) = 0
10 CONTINUE

```

3.2.2.3.2 โปรแกรมการแยก(ตอบหรือไม่ตอบ)

อาศัยหลักการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ

(Systematic Sampling) ในการแยกตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ตอบ (Response Group) กับกลุ่มที่ไม่ตอบ (Nonresponse Group) ซึ่งคุณวิไลพร ธรรมนิยมอินทร์ (2524 หน้า 53) ได้กล่าวถึงวิธีการสุ่มแบบมีระบบ ดังนี้

ถ้าประชากรประกอบด้วยสมาชิก N หน่วยเรียงกันจาก 1 ถึง N แบบสุ่มสมมติว่าต้องการสุ่มตัวอย่างมาเพียง 5 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนประชากรทั้งหมดก็เลือกตัวอย่างจากสมาชิกของประชากรที่เรียงกันนั้น จำนวน 1 คน ต่อประชากรทุก ๆ 20 คน โดยเริ่มต้นด้วยการสุ่มหาตัวเลขเริ่มต้น (Random Start) เลิกก่อน ซึ่งทำได้ง่าย ๆ โดยการสุ่มเลือกเลข 1 ตัว มาจากเลข 1-20 สมมติได้ 3 ตัวอย่างที่เลือกมาทั้งหมดคือประชากรลำดับที่ 3, 23, 43, ... นั่นคือ ตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมดมีขนาด n จะต้องหาตัวเลขช่วงสุ่ม (Sampling Interval ; I) ให้มีค่าใกล้เคียง $\frac{N}{n}$ แล้วสุ่มหาตัวเลขเริ่มต้นมาจากเลขระหว่าง $1 - I$ สมมติได้ 10 ประชากรลำดับที่ $10 + I$, $10 + 2I$, $10 + 3I$, ... จะถูกบังคับให้เลือกออกมาโดยอัตโนมัติ

ดังนั้นการแยกตัวอย่างดังกล่าว ออกเป็น 2 กลุ่ม (กลุ่มตอบ , กลุ่มไม่ตอบ) โดยอาศัยหลักการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบดังนี้

ให้ Y คือ เลขกลุ่มของตัวอย่าง ขนาด NN (ซึ่งเลือกมาจากประชากรขนาด N)

W คือ เลขกลุ่มตัวเริ่มต้นที่จะถูกเลือกเป็นตัวอย่างตัวแรกสุดของการเลือกตัวอย่างแต่ละชุด และถูกใช้เป็นตัวกำหนดตำแหน่งของเลขกลุ่มตัวที่สองที่จะถูกเลือกเป็นตัวอย่าง เช่น 1, 2, 3, ..., $\frac{n}{n_1}$ (ในที่นี้กำหนดให้ $W = 1$ คือให้ตัวที่ 1 เป็นกลุ่มที่ตอบ)

โดยใช้สูตร $J = W + (I - 1) \times A_1$

J คือ ตำแหน่งของเลขสุ่มที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่าง (กลุ่มตอบ)

$$A1 = \frac{NN}{M}$$

NN คือ จำนวนตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรขนาด N

M คือ ตัวอย่างที่ต้องการ หรือจำนวนของกลุ่มที่ตอบ

I คือ ตัวแสดงจำนวนของตัวอย่างมีค่าตั้งแต่ 1 ถึง M

เขียนโปรแกรมได้ดังนี้

$$W = 1$$

$$A1 = NN/M$$

$$NM = NN - M$$

$$DO \quad 90 \quad I = 1, M$$

$$J = W + (I-1) * A1$$

$$R(J) = Y(J)$$

$$Y(J) = 0$$

90 CONTINUE

$$I1 = 0$$

DO 100 K = 1, NM

IF (Y(K).EQ.0) GOTØ 100

$$I1 = I1 + 1$$

$$GNR(I1) = Y(K)$$

100 CONTINUE

จากโปรแกรมดังกล่าว จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ตอบ
คือ R(I) ขนาด M และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตอบคือ GNR(IL) ขนาด NM

3.2.2.3.3 สำหรับโปรแกรมการคำนวณค่าประมาณต่าง ๆ
นั้นจะใช้ SUBROUTINE STAT (ดูภาคผนวก)

3.2.2.4 การเปรียบเทียบค่าประมาณต่าง ๆ ที่ได้ทั้ง 2 วิธีนั้น พิจารณา
จากค่า $V(\bar{x}_{ij})$ (เมื่อ $i = 1$ หมายถึง วิธีแอนเชิน-เฮอรัวชี , $i = 2$ หมายถึง วิธี
แอล-บาดรี ; $j = 1, 2, \dots, IREP$ เป็นจำนวนชุดตัวอย่างซึ่งแต่ละชุดตัวอย่างจะใช้ตัวอย่าง
ขนาด n_{opt} เท่ากัน)

ถ้าวิธีไหนให้ค่า $V(\bar{x}_{ij})$ น้อยกว่า วิธีประมาณค่าพารามิเตอร์
โดยวิธีนั้นจะมีประสิทธิภาพที่ดีกว่า

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย